

รายงานสรุปผลการเข้าฟังการบรรยายและเสวนา เรื่อง “Smart Library : การบริการของห้องสมุดยุคใหม่เพื่อรองรับประเทศไทย ๔.๐”

สำนักหอสมุดแห่งชาติ ได้จัดการบรรยายและเสวนา เรื่อง “Smart Library : การบริการของห้องสมุดยุคใหม่เพื่อรองรับประเทศไทย ๔.๐” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขับเคลื่อนแนวความคิดการบริการของห้องสมุดยุคใหม่ให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ผู้ใช้มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ รวมถึงลดช่องว่างของความรู้ที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย บรรณารักษ์ นักสารสนเทศ ตลอดจนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านห้องสมุด จำนวนทั้งสิ้น ๑๕๐ คน ในวันพฤหัสบดีที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมใหญ่ ชั้น ๑ สำนักหอสมุดแห่งชาติ ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ในช่วงแรกเป็นการบรรยายเรื่อง Smart Library : การบริการของห้องสมุดยุคใหม่เพื่อรองรับประเทศไทย ๔.๐ โดย รองศาสตราจารย์ ดร. วนิดา แก่นอากาศ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด และ อาจารย์ประจำสาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ขณะนี้สามารถเป็น “Library for All” กล่าวคือ ยกระดับการบริการเป็นห้องสมุดสำหรับทุกเพศ ทุกวัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยมีการให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่สำนักหอสมุดมีอยู่ได้ด้วยอุปกรณ์อะไรก็ได้ เข้าถึงเมื่อใดก็ได้ และสถานที่ใดก็ได้

จากนั้นได้กล่าวถึง การพัฒนาของห้องสมุดเพื่อมุ่งไปสู่ความเป็น Smart Library โดยแนวความคิดพัฒนาสืบเนื่องมาจากนโยบายการ Transformation Changes ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ส่งผลให้ในส่วนของสำนักหอสมุดมีการ Transformation Changes ดังต่อไปนี้

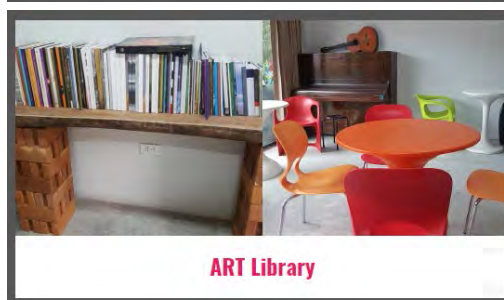
๑.ด้านทางกายภาพ

เดิมห้องสมุดทางกายภาพ ยังเป็นห้องสมุดในรูปแบบเดิม ๆ มีความเงียบ สลัว มืด ต่อมามีการปรับห้องสมุดโดยมีการออกแบบ ตกแต่งภายในให้มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละห้องสมุด มีการใช้การแสงสีสันทันเข้ามาช่วยสร้างบรรยากาศ จัดมุมต่าง ๆ ให้น่าดู น่าเข้ามาใช้บริการ ดังตัวอย่าง

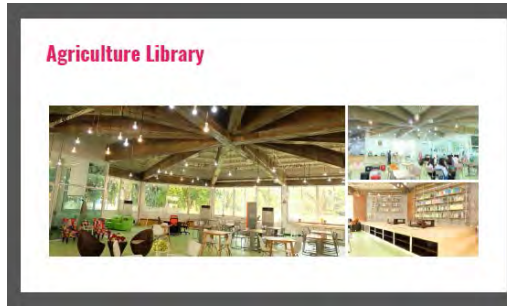
ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์

ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์

ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

๒. ด้านทรัพยากร

ห้องสมุดมีการปรับเปลี่ยนจากเน้นให้บริการทรัพยากรฉบับพิมพ์และเข้ามาใช้งานได้ที่ห้องสมุด เป็นการเน้นการเข้าถึงสื่อและบริการดิจิทัลมากขึ้น โดยให้บริการในรูปแบบ Mobile Access to Digital Collection ผู้ใช้สามารถค้นคว้าด้วยตนเองผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยห้องสมุดเองมีเครื่องมือในการเข้าถึงให้ผู้ใช้บริการภายในห้องสมุดครั้งละ ๓ ชั่วโมง ด้วย

๓. ด้านบริการ

แนวคิดในการปรับปรุงการให้บริการของห้องสมุด เริ่มจากการตั้งคำถามไปยังผู้ใช้บริการว่า “คุณอยากให้ “เพิ่มหรือลดอะไร” ในสำนักหอสมุด (เขียนคำตอบเพิ่มเติมได้นะคะ..ช่วยๆ กัน เพื่ออนาคต ม.ของเรา)” ทำให้ห้องสมุดได้คำตอบจากผู้ใช้ที่หลากหลาย และนำมาวิเคราะห์ความต้องการ นำมาซึ่งการปรับปรุงบริการ เพื่อให้สนองความต้องการของผู้ใช้ได้มากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้เกิดบริการรูปแบบใหม่ ๆ มากมาย ได้แก่

๓.๑ SMART Service เป็นบริการที่สามารถเข้าถึงได้บนอุปกรณ์ที่เรียกว่า SMART Device อาทิ บริการยืมต่อ ระบบจัดการตารางการปฏิบัติงาน ระบบประเมิน (Thai Journal Finder Chat bot) แบบฟอร์มขอใช้บริการยืมต่อ KKU Lib Map บริการสำหรับบุคลากร เช่น e-mail ระบบลาออนไลน์ Online Searching E-Thesis เป็นต้น

๓.๒ เครื่องมือต่าง ๆ ให้ผู้ใช้บริการสามารถยืมใช้ภายในห้องสมุด ได้แก่ สายชาร์ตแบตเตอรี่รถยนต์ แวนขยาย รม Wifi Apple watch HDMI สายล๊อค Notebook iPad หมอนนวดไฟฟ้า และ Power Bank เป็นต้น

๓.๓ เพิ่มเวลาการให้บริการ ๒๔ ชั่วโมง ๗ โมง ซึ่งได้รับการตอบรับจากผู้ใช้เป็นอย่างมาก ทำให้สถิติการเข้ามาใช้บริการห้องสมุดเพิ่มขึ้นหลายเท่าตัว

๓.๔ บริการ Mobile Charger โดยแนวคิดนี้ได้มาจากสนามบินสุวรรณภูมิ

๓.๕ SMART Poster เป็นการประยุกต์เทคโนโลยีสนามสื่อสารระยะใกล้ (Near Field Communication: NFC) และการพิมพ์รหัสคิวอาร์ (Quick Response Code : QR Code) ในการจัดทำสมาร์ตโปสเตอร์สำหรับแนะนำข้อมูลด้านบริการทรัพยากรห้องสมุด และจุดบริการต่าง ๆ

Smart Posters: NFC-QR code

๓.๖ บริการ SMART Chat bot เป็นการรวมคลังคำถามและคำตอบ ไว้เป็นทางเลือกสำหรับผู้ใช้ได้ถามตอบได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๓.๗ ห้องสมุด ๓๖๐ องศา สำหรับการเข้าเยี่ยมชมห้องสมุดผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

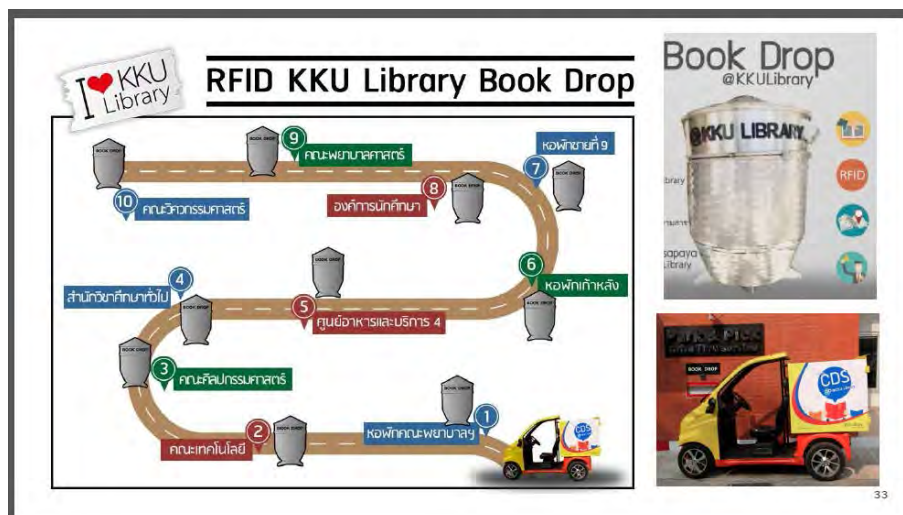
๓.๘ SMART Purse บริการเครื่องที่สามารถพิมพ์งาน สแกน และสำเนาเอกสาร

๓.๙ นิทรรศการประติมากรรมในรูปแบบสามมิติ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สามารถเข้าชมได้ที่ห้องสมุด และเว็บไซต์

๓.๑๐ โครงการ KKU 3D Cultural Landscape เพื่อเก็บภาพถ่ายมุมสูงจากโดรน

๓.๑๑ Green & SAMRT CAMPUS

๓.๑๒ RFID KKU Library Book Drop

๓.๑๓ KKUL Zzzz Zone โซนที่สามารถอยู่ในอิริยาบถสบาย ๆ หรือเอนนอนได้ ทั้งนี้ห้องสมุดจะมีกิจกรรมร่วมสนุกสำหรับโซนนี้ด้วย เช่น “อิมมูน@ KKUL Zzzz Zone” โดยส่งภาพเพื่อลุ้นแลกมาม่าคัพ เป็นต้น

๓.๑๔ Play and Learn Zone สำหรับให้ผู้ใช้ได้ทำกิจกรรมของตัวเอง

๓.๑๕ ห้องละหมาด

๓.๑๖ Social Devotion เป็นกิจกรรมเล่านิทานให้เด็กฟัง ขณะเดียวกันบันทึกเสียงเป็นหนังสือเสียงสำหรับผู้พิการ

๓.๑๗ KKU virtual Museum เป็นแอปพลิเคชันนำชมพิพิธภัณฑ์บนมือถือ ทั้งนี้ได้นำเทคโนโลยี Beacon มาใช้ในการบอกตำแหน่งและส่งข้อมูลให้กับผู้ใช้

๓.๑๘ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การใช้ Facebook เพื่อการสื่อสารเบื้องต้นสำหรับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ มข.

๓.๑๙ KKU MARKER SPACE เป็นพื้นที่สำหรับการสอน การแสดงผลงาน สำหรับแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่

๓.๒๐ จ่ายเงินโดยมือ

๓.๒๑ ปรี้น 3D

ทั้งนี้ สำนักหอสมุดมีการบันทึกสถิติการใช้บริการ ในทุกช่องทางเช่นกัน มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องของการสอบถามไปยังผู้ใช้บริการ โดยทุกเรื่องสะท้อนมาจากผู้ใช้บริการ อาจเป็นข้อมูลเชิงลบ ถือเป็นโอกาสที่ห้องสมุด จะได้นำมาเป็นโจทย์ในการพัฒนาให้ดีขึ้น และวิทย์ากรให้แนวคิดไว้ว่าบริการใหม่ ที่จะนำมาใช้ในห้องสมุด สิ่งที่ดีคือ การนำสิ่งที่หน่วยงานอื่นเคยใช้มาก่อนและประสบความสำเร็จแล้วนำมาประยุกต์ใช้ โดยปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานที่ของเรา ทั้งนี้ต้องอ้างถึงหรือให้เครดิตกับผู้ที่เป็ต้นแบบด้วย

ในช่วงสองเป็นการบรรยายเรื่อง นวัตกรรมและแนวโน้มของเทคโนโลยีดิจิทัล โดย นายไกรวิน วัฒนะรัตน์ CEO & Co Founder AHEAD.ASIA

การริเริ่มสิ่งใหม่หรือนวัตกรรมใดอยู่ที่ต้องการตั้งโจทย์ อาจเปรียบเทียบกับคนหรือองค์กรที่ประสบความสำเร็จ เพื่อหาทางหรือวิธีการใดที่ทำให้ไปถึงจุดหมายนั้น มีตัวอย่างจากหลายบริษัทในโลกนี้ที่รวมตัวกันเพื่อแข่งขันชิงความได้เปรียบบนโลกใบนี้ ซึ่งต่างฝ่ายต่างมีผลประโยชน์และชิงโอกาสในการสร้างอำนาจต่อรองระหว่างกัน เมื่อ ค.ศ. ๑๙๙๕ เริ่มมีการเชื่อมต่อระหว่างอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เกิดนวัตกรรมและสิ่งต่าง ๆ มากมาย พัฒนาจนมาถึงปัจจุบัน มีการคาดการณ์ว่าในอีก ๓ ปีข้างหน้า จะเปลี่ยนแปลงมากกว่าในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา เช่น อินเทอร์เน็ตครอบคลุมทุกพื้นที่การใช้งาน สามารถประมวลข้อมูลและแจ้งเตือนภัยพิบัติ ผู้คนสามารถเชื่อมต่อกันได้อย่างรวดเร็ว รถยนต์ขับเคลื่อนเองได้ที่จะเปลี่ยนแปลงชีวิตประจำวันเรา หรือการมีแผนที่ที่ชาญฉลาดช่วยในการเดินทาง เป็นแนวโน้มที่หุ่นยนต์จักรกลมาแทนแรงงานคน หรือคอมพิวเตอร์ที่ประมวลผลสารสนเทศได้อย่างแม่นยำ

อย่างไรก็ตาม มนุษย์มีสิ่งแตกต่างและสามารถชนะเครื่องจักรกลได้ด้วย “ความคิดสร้างสรรค์” โดยสามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ อาทิ การนำเทคโนโลยี Virtual Reality มาช่วยในการเรียนรู้สร้างความเข้าใจ 3D Printing มาช่วยการออกแบบทำเป็นต้นแบบชิ้นงาน และหากห้องสมุดสามารถหาคุณลักษณะเฉพาะ (Core Value) ที่แท้จริงของตนเองได้ ไม่ยึดติดกับสิ่งเดิม สร้างสรรค์สิ่งใหม่ จะส่งผลต่อการกำหนดพฤติกรรมแนวทางในการพัฒนางานบริการของตนเองได้ต่อไป

นอกจากนี้ วิทยากรได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาสู่นวัตกรรม ๑๐ อย่าง ได้แก่

- Copy+๑ การลอกเลียนแบบอย่างที่ดีอยู่แล้ว และพัฒนาต่อยอด
- Ask การสอบถามในสิ่งที่ไม่รู้เพื่อเติมเต็มองค์ความรู้
- Observing การสังเกตทำให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่
- Listening การรับฟังเสียงคำติชมเพื่อแก้ไขพัฒนาต่อ
- การรวบรวมประสบการณ์
- Simplify การลดความซ้ำซ้อน
- Collaborated การประสานความร่วมมือ
- Competition การประกวดแข่งขัน
- Money Talk งบประมาณ
- Opensource การพัฒนาด้วยซอฟต์แวร์แบบเปิด

ในช่วงสามเป็นการเสวนาเรื่อง Smart Library : แนวคิดและความท้าทายในการออกแบบและการให้บริการ โดย รองศาสตราจารย์ ดร. วนิดา แก่นอากาศ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด และอาจารย์ประจำสาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น นางสาวเบญจวรรณ ระวังภัย ผู้จัดการ AIS Design Centre (AIS D.C.) และ นางนฤมล กิจไพศาลรัตน์ ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศทางสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รศ.ดร. วนิดา แก่นอากาศ กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับ Smart Library ว่าไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเป็นหลักในการดำเนินการ แต่ควรมองไกล่ไกลด้านการออกแบบและให้บริการ (Service Design) ซึ่งกลไกดังกล่าวได้มาจากการเรียนรู้ ได้แก่ รู้วิธีลดขั้นตอน มองเห็นปัญหา มองเห็นโอกาสที่นำมาปรับใช้ประโยชน์ ตัวอย่างของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีการทำพื้นที่ของห้องสมุดให้มีส่วน Maker space เป็น

สถานที่ที่ให้คนได้มาพบปะกัน สำหรับปัญหาและอุปสรรค เรามีการตั้งคำถามว่า หากเราให้บริการแบบเดิม เราคาดหวังผลความแตกต่างได้หรือไม่ และถ้าหากเปลี่ยนแปลงตัวเองจะสร้างความคาดหวังใหม่กับผู้ใช้ได้ จะทำหรือไม่ เช่น หากห้องสมุดบริการตลอด ๒๔ ชั่วโมง อำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้ที่มาใช้บริการจะเหมาะสมหรือไม่ ดังนั้น “การเลือกทำแบบไม่เคยทำ และคาดหวังการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น” “หากเราไม่เปลี่ยนแปลงตัวเอง รอให้เขาเปลี่ยนแปลงเรา หรือเราจะเปลี่ยนแปลงตัวเองก่อน” มองการเปลี่ยนแปลงเป็นโอกาส ไม่ใช่อุปสรรค สำคัญที่หาตัวตนของเราให้เจอ มองหาความแตกต่าง

กำหนดความต้องการ โดยการรับฟังความต้องการของผู้ใช้ และจัดเรียงความสำคัญก่อนหลัง หากไม่มีงบประมาณสำหรับดำเนินงาน ก็สามารถใช้เครือข่ายห้องสมุดที่มี หรือมองหาอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ มาดัดแปลงใช้ประโยชน์ และสร้างการเข้าถึง (Access) สารสนเทศ

นางสาวเบญจวรรณ ระวังภัย กล่าวถึง AIS Design Centre (AIS D.C.) ว่าเป็นความร่วมมือระหว่าง เอไอเอส กับ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ หรือ Thailand Creative & Design Center (TCDC) เปิดพื้นที่ให้กับคนรุ่นใหม่และผู้ประกอบการยุคดิจิทัล ในชื่อ AIS Design Centre (AIS D.C.) เพื่อเป็นแหล่งบ่มเพาะความรู้และเพิ่มขีดความสามารถของคนไทย ให้นำความสามารถนั้นไปต่อยอดในการพัฒนาประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงความรู้ด้านการออกแบบ และบริการด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศ ๒) เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้เฉพาะทางด้านการออกแบบที่มีส่วนประกอบของเทคโนโลยีดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเป็นส่วนเพิ่มเติม เพื่อการพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ และ Startup ให้สามารถต่อยอดทางความคิดในการทำธุรกิจ ๓) เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจมุมมองในด้าน Creative & Digital พัฒนาสินค้าและบริการตามนโยบายการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) และเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) เอกชนได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนนโยบายพื้นฐานของรัฐบาล และเป็นการสนับสนุนภารกิจหลักของ TCDC

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้ที่ต้องการ Start Up นักออกแบบ ศิลปิน ผู้ผลิตผลงาน นักเรียน และผู้สนใจทั่วไป

ที่ตั้ง ศูนย์การค้าดิเอ็มโพเรียม ชั้น ๕ เลขที่ ๖๒๒ ถนนสุขุมวิท แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๑๐ โทร ๐๒-๐๒๙-๒๒๙๙ เปิดบริการทุกวัน เวลา ๑๐.๓๐ – ๒๑.๐๐ นาฬิกา พื้นที่ทั้งหมด ๒,๓๓๔.๐๗ ตารางเมตร

ผู้เข้าใช้ต้องสมัครสมาชิก เพื่อรับสิทธิประโยชน์ตามที่ศูนย์ฯ กำหนด

Type	Price	Promotion
One day Pass	๑๕๐ THB	Free Attend (AIS Serenade)
Year Pass	๓,๐๐๐ THB	Normal ๑,๒๐๐ THB Student ๖๐๐ THB

สิทธิประโยชน์

- สิทธิในการใช้บริการไม่จำกัดจำนวนครั้งผ่าน Mobile Application Ais D.C.
- สิทธิในการเข้าร่วมกิจกรรมการบรรยายหรือสัมมนาเฉพาะสมาชิก AISDC
- บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง
- บริการจองห้องประชุมล่วงหน้า

๕. บริการถ่ายเอกสารและสแกนเอกสาร

๖. บริการคูปองจอดรถ

Smart Library : แนวคิดและการออกแบบบริการ (Service design) เน้นการให้บริการพื้นที่ และ สารสนเทศด้านการออกแบบด้านธุรกิจ และ Start Up

บริการห้องประชุม จำนวน ๖ ห้อง

บริการห้องสตูดิโอถ่ายรูป จำนวน ๑ ห้อง

บริการห้อง Workshop/Seminar จำนวน ๑ ห้อง (๑๐ คน)

จำนวนที่นั่งทั้งหมด ๒๑๕ ที่นั่ง โดยมีแผนปรับผังที่นั่งเพิ่มเติม

บริการพื้นที่ Co-Space เป็นพื้นที่หลักในการให้บริการ มีห้องประชุมส่วนตัวขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ เพื่อให้คิดค้น เสนอแนวคิด และทำงานร่วมกับทีม รองรับผู้ใช้ได้ตั้งแต่ ๒-๑๐ ท่าน พร้อมอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูงและอุปกรณ์อำนวยความสะดวก (มีค่าใช้จ่าย) และห้อง Quiet room พื้นที่งดใช้เสียง

ทรัพยากรที่ให้บริการ ได้แก่ หนังสือและวารสารด้านการออกแบบ ด้านธุรกิจ และ Start Up ทั้งแบบ รูปเล่ม และ e-books รวมกว่า ๑๐,๐๐๐ รายการ รวมทั้งฐานข้อมูลออนไลน์ด้านแฟชั่นและการออกแบบ (WGSN-Insight)

บริการอื่น ๆ

- **AIS Playground** ที่แรกในประเทศไทยที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ทดสอบระบบเชื่อมต่อ API บน Product & Service ของตนเอง กับ AIS Digital Platform ที่รองรับการทำ Digital Business ที่หลากหลาย พร้อมด้วยผู้เชี่ยวชาญจาก AIS ที่พร้อมให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด

- **Studio** บริการเช่าสตูดิโอสร้างสรรค์ผลงานโปรตักซ์ระดับมืออาชีพ พร้อมอุปกรณ์อำนวยความสะดวก (มีค่าใช้จ่าย)

- **Workshop** คอร์สเรียนหลักสูตรเข้มข้นสำหรับสตาร์ทอัพ จาก Speaker ผู้เชี่ยวชาญด้าน Technology Design, Business และอื่น ๆ รวมถึงสตาร์ทอัพรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ มาร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนสิ่งที่น่าสนใจ สร้างเครือข่าย และศึกษาเทคนิคต่าง ๆ ในการทำธุรกิจจากประสบการณ์ตรง

- **Exhibition** นิทรรศการขนาดเล็กที่นำเสนอสินค้าและบริการพร้อมเทคโนโลยีสมัยใหม่มาให้ ทดลองได้จริง

นางนฤมล กิจไพศาลรัตน กล่าวถึง ศูนย์สารสนเทศทางสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย หรือห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ เป็นห้องสมุดเฉพาะทางสังคมศาสตร์ที่มีบทบาทในการอำนวยความสะดวก การเรียนการสอน และการวิจัยของคณะ และเป็นแหล่งจัดเก็บและบริการเอกสารสิ่งพิมพ์ด้านรัฐศาสตร์ที่สำคัญ

ก่อตั้งประมาณ พ.ศ. ๒๔๙๑ อยู่ที่อาคารสำราญราษฎร์บริรักษ์ ในระยะเริ่มก่อตั้ง พ.ศ. ๒๔๙๔ ศาสตราจารย์ รุฟุส แดเนี่ยล สมิธ จากมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ได้ช่วยเหลือกิจการห้องสมุดโดยติดต่อขอรับบริจาคหนังสือและวารสารทางด้านสังคมศาสตร์จากองค์การมูลนิธิและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา นับเป็นการวางรากฐานกิจการห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ ทำให้เป็นห้องสมุดแห่งแรกในประเทศไทยที่เป็นแหล่งค้นคว้าสำคัญทางด้านสังคมศาสตร์ ต่อมาห้องสมุดได้ย้ายไปอยู่ที่อาคารเกษมอุทยานิน และ พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ย้ายมาอยู่ที่ อาคารวิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ ชั้นล่าง ต่อมาวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ห้องสมุดบางส่วนได้ย้ายไปที่ชั้น ๓ อาคารเกษม อุทยานิน (รัฐศาสตร์ ๖๐ ปี) และเปลี่ยนชื่อเป็น “ห้องสมุด รุฟุส ดี. สมิธ และ ชำนาญ ยุวบูรณ์” ตามชื่อผู้มีอุปการะคุณแก่ห้องสมุด โดยมีวัตถุประสงค์การดำเนินงาน

๑) เป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย สามารถสืบค้นข้อสนเทศที่จัดเก็บในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก และรวดเร็วด้วยระบบเครือข่าย ๒) เป็นแหล่งเก็บและรวบรวมหนังสือ สิ่งพิมพ์ เอกสารทางวิชาการ ตลอดจนงาน วัสดุการศึกษาอื่น ๆ ได้แก่ เทปโทรทัศน์ วัสดุย่อส่วน และฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ สาขารัฐศาสตร์ การเมืองการ ปกครอง รัฐประศาสนศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นโยบายและหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ๓) เป็นแหล่งบริการทางวิชาการสำหรับอาจารย์ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และนิสิตคณะรัฐศาสตร์ ได้ศึกษา หาความรู้ในวิชาเฉพาะการเมืองการปกครอง รัฐประศาสนศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สังคมวิทยา และมานุษยวิทยาและสาขาที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมอยู่เสมอ ๔) เป็นแหล่งบริการ และค้นคว้าวิจัยทางวิชาการ สาขา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาแก่ประชาคม ภายนอกจุฬาฯ ทั้งในและนอกเวลาราชการ และ ๕) บริหารจัดการสารสนเทศในห้องสมุดเพื่อประโยชน์ทาง วิชาการและการวิจัยเพื่อการพัฒนา

Smart Library : แนวคิดและการออกแบบบริการ (Service design) เน้นด้านกายภาพ การ ออกแบบภูมิทัศน์ ด้านทรัพยากร และด้านการบริการ ดังนี้

ด้านกายภาพ การออกแบบภูมิทัศน์ การออกแบบภูมิทัศน์ และอาคารสถานที่ห้องสมุด มีขนาดพื้นที่ ๓,๒๖๐ ตารางเมตร (ชั้นละ ๑,๖๓๐ ตารางเมตร) ที่นั่งอ่านรวม ๓๘๒ ที่นั่ง

- ชั้น ๓ มี ๒๒๕ ที่นั่ง ประกอบด้วย โซนนั่งอ่านหนังสือและเคาน์เตอร์ติดต่อ โซนนั่งอ่าน หนังสือและโซนไซเบอร์ (คอมพิวเตอร์ และแท็บเล็ต) โซนนั่งอ่านหนังสือและโซนอ้างอิง
- ชั้น ๔ มี ๑๕๗ ที่นั่ง จัดเป็นโซนเงียบ (Quiet zone) ขนาดพื้นที่ ๑,๖๓๐ ตารางเมตร และมีห้อง Study Room A-O (๑๕ ห้อง)

ด้านทรัพยากร เน้นการจัดระบบ การเข้าถึง และการค้นคืน ประกอบด้วย

- **Databases** ได้แก่ ABI/Inform, Armed Management Xtra, JSTOR, Political Science Complete, SCOPUS, SSCI, Social Science Full Text, SAGE Journals Online
- **Journal** ได้แก่ e-Journal in Pol Sci (วารสารอิเล็กทรอนิกส์ในห้องสมุดรัฐศาสตร์)
- **Book** ได้แก่ e-Book in Pol Sci (หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในห้องสมุดรัฐศาสตร์) และ SAGE eBook (หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของสำนักพิมพ์ SAGE)
- **Theses & Dissertations**
- **Online Services** ประกอบด้วย
  - Automated Book Renew ยืมต่อหนังสือระบบอัตโนมัติ
  - Hot Titles หนังสือเด่น หนังสือใหม่ล่าสุด จองก่อนใครผ่านเว็บ
  - e-Delivery บริการยืมระหว่างห้องสมุดในจุฬาฯ
  - Journal of Social Sciences วารสารสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ
  - Facebook PolSci Lib แฟนเพจห้องสมุด
  - Find MyBook ระบบค้นหาตำแหน่งหนังสือในห้องสมุด
  - e-Reserve บริการจองห้องประชุมออนไลน์
  - Book@YourWish บริการแนะนำหนังสือ

- Book@once หนังสือด่วน บริการจัดหมวดหมู่ หนังสือที่มีผู้ต้องการใช้ด่วน
- Youtube ช่องของห้องสมุด
- Library Anywhere ดัดแปลงรถตู้เป็นห้องสมุดเคลื่อนที่ ตามโรงเรียน

ด้านการบริการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริการ และการตลาดเชิงรุก/การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว มองว่าการหยุดอยู่กับที่เท่ากับการถอยหลัง ให้ทุกคนมีส่วนร่วม (Co-creation) และฟังเสียงจากลูกค้า ในการจัดทำแอปพลิเคชันมีการทดลอง สอบถามความเห็นก่อนใช้

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ PolSci mLibrary เป็นห้องสมุดเคลื่อนที่บนมือถือ บน App Store and Google Play Highlight Features ได้แก่

- BorrowList แสดงรายการหนังสือที่ยืม เตือนรายการหนังสือที่ต้องคืน หรือยืมต่อ
- Find MyBook ค้นหาหนังสือบนชั้นด้วยเทคโนโลยี Beacon ช่วยบอกตำแหน่ง ชั้นหนังสือ
- J Social Sciences ค้น/อ่าน/download บทความจากวารสารสังคมศาสตร์
- PolSci Author ผลงานวิชาการของอาจารย์คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ ค้นรายการ ชื่อผู้แต่ง คณะ หรือความเชี่ยวชาญ

การตลาดเชิงรุก/การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ ได้แก่

- Application Hot Titles ตรวจสอบและจองหนังสือด่วน แสดงรายการหนังสือใหม่ หนังสือเด่นรอบละ ๑๒ เล่ม แสดงรายละเอียดข้อมูลและภาพหน้าปก หนังสือเด่นทางรัฐศาสตร์ จองเล่มที่ต้องการได้ เมื่อเข้าห้องสมุดจะปรากฏข้อความแจ้งรายการหนังสือใหม่
- Book@YouWish แนะนำหนังสือ
- libGuide คลิปวิดีโอแนะนำกิจกรรมและบริการของห้องสมุดรัฐศาสตร์ ผ่าน YouTube
- AskUs สอบถามข้อมูล หรือติดต่อห้องสมุด
- Facebook บริการข่าวสารและกิจกรรมห้องสมุดผ่าน Facebook

สรุป.

๑๑.

16 19. 61.